

TÀI LIỆU BỒI DƯỠNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC NGHỀ NGHIỆP GIÁO VIÊN

TĂNG CƯỜNG NĂNG LỰC KIỂM TRA VÀ ĐÁNH GIÁ KẾT QUẢ HỌC TẬP CỦA HỌC SINH

- Module THCS 23
Kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của học sinh
- Module THCS 24
Kĩ thuật kiểm tra, đánh giá trong dạy học

(Dành cho giáo viên trung học cơ sở)

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

**Bản quyền thuộc Bộ Giáo dục và Đào tạo – Cục Nhà giáo và Cán bộ quản lý cơ sở giáo dục.
Cấm sao chép dưới mọi hình thức.**

Mã số: 01.01.69/89 – ĐH 2014

MỤC LỤC

Trang

LỜI GIỚI THIỆU	5
Module THCS 23: KIỂM TRA, ĐÁNH GIÁ KẾT QUẢ HỌC TẬP CỦA HỌC SINH	7
A. GIỚI THIỆU TỔNG QUAN	8
B. MỤC TIÊU	8
C. NỘI DUNG	9
Nội dung 1. Những vấn đề cơ bản về kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của học sinh	9
Hoạt động 1: Phân biệt một số khái niệm về kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của học sinh.	9
Hoạt động 2: Xác định mục đích, chức năng của kiểm tra, đánh giá kết quả học tập.	11
Hoạt động 3: Thực hiện các bước cơ bản trong kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của học sinh.	16
Hoạt động 4: Xác định các yêu cầu đối với kiểm tra, đánh giá kết quả học tập và tìm hiểu xu hướng đổi mới kiểm tra, đánh giá kết quả học tập hiện nay.	18
Nội dung 2. Các phương pháp kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của học sinh	24
Hoạt động 1: Xác định ưu điểm và hạn chế của từng phương pháp kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của học sinh ở trường THCS.	24
Hoạt động 2: Xác định các yêu cầu khi sử dụng các phương pháp kiểm tra, đánh giá kết quả học tập phù hợp với các mục tiêu học tập. ...	30
Hoạt động 3 : Thực hành lựa chọn và sử dụng các phương pháp kiểm tra, đánh giá kết quả học tập ở môn học cụ thể.	38
D. TÀI LIỆU THAM KHẢO	40
Module THCS 24: KỸ THUẬT KIỂM TRA, ĐÁNH GIÁ TRONG DẠY HỌC	41
A. GIỚI THIỆU TỔNG QUAN	42
B. MỤC TIÊU	42
C. NỘI DUNG	43

Nội dung 1. Các kĩ thuật kiểm tra, đánh giá định kì kết quả học tập của học sinh	43
Hoạt động 1: Thiết lập các bước cụ thể để xây dựng một đề kiểm tra cho môn học cụ thể.....	43
Hoạt động 2: Xác định các mục tiêu kiểm tra, đánh giá và thiết lập bảng ma trận.....	46
Hoạt động 3: Thực hiện viết đề kiểm tra tự luận và trắc nghiệm khách quan.....	52
Hoạt động 4: Thực hành viết hệ thống câu trắc nghiệm khách quan.....	55
Hoạt động 5: Thực hành phân tích câu trắc nghiệm khách quan nhiều lựa chọn	58
Nội dung 2. Các kĩ thuật kiểm tra, đánh giá hỗ trợ cho dạy học có hiệu quả	63
Hoạt động 1: Xác định mối quan hệ giữa dạy học và kiểm tra, đánh giá.	63
Hoạt động 2: Thực hiện kĩ thuật quan sát để điều chỉnh, hỗ trợ quá trình dạy học.....	67
Hoạt động 3: Thực hiện kĩ thuật đặt câu hỏi để điều chỉnh, hỗ trợ quá trình dạy học.....	71
D. TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	75

LỜI GIỚI THIỆU

Giáo viên là một trong những nhân tố quan trọng quyết định chất lượng giáo dục và đào tạo nguồn nhân lực cho đất nước. Do vậy, Đảng, Nhà nước ta đặc biệt quan tâm đến công tác xây dựng và phát triển đội ngũ giáo viên. Một trong những nội dung được chú trọng trong công tác này là bồi dưỡng thường xuyên (BDTX) chuyên môn, nghiệp vụ cho giáo viên.

BDTX chuyên môn, nghiệp vụ cho giáo viên là một trong những mô hình nhằm phát triển nghề nghiệp liên tục cho giáo viên và được xem là mô hình có ưu thế giúp số đông giáo viên được tiếp cận với các chương trình phát triển nghề nghiệp.

Tiếp nối chu kì II, chu kì III BDTX giáo viên mầm non, phổ thông, Bộ Giáo dục và Đào tạo đã xây dựng chương trình BDTX giáo viên và quy chế BDTX giáo viên theo tinh thần đổi mới nhằm nâng cao chất lượng và hiệu quả của công tác BDTX giáo viên trong thời gian tới. Theo đó, các nội dung BDTX chuyên môn, nghiệp vụ cho giáo viên đã được xác định, cụ thể là:

- Bồi dưỡng đáp ứng yêu cầu thực hiện nhiệm vụ năm học theo cấp học (nội dung bồi dưỡng 1);
- Bồi dưỡng đáp ứng yêu cầu thực hiện nhiệm vụ phát triển giáo dục địa phương theo năm học (nội dung bồi dưỡng 2);
- Bồi dưỡng đáp ứng nhu cầu phát triển nghề nghiệp liên tục của giáo viên (nội dung bồi dưỡng 3).

Theo đó, hằng năm mỗi giáo viên phải xây dựng kế hoạch và thực hiện ba nội dung BDTX trên với thời lượng 120 tiết, trong đó: nội dung bồi dưỡng 1 và 2 do các cơ quan quản lý giáo dục các cấp chỉ đạo thực hiện và nội dung bồi dưỡng 3 do giáo viên lựa chọn để tự bồi dưỡng nhằm phát triển nghề nghiệp liên tục của mình.

Bộ Giáo dục và Đào tạo đã ban hành Chương trình BDTX giáo viên mầm non, phổ thông và giáo dục thường xuyên với cấu trúc gồm ba nội dung bồi dưỡng trên. Trong đó, nội dung bồi dưỡng 3 đã được xác định và thể hiện dưới hình thức các module bồi dưỡng làm cơ sở cho giáo viên tự lựa chọn nội dung bồi dưỡng phù hợp để xây dựng kế hoạch bồi dưỡng hằng năm của mình.

Để giúp giáo viên tự học, tự bồi dưỡng là chính, Bộ Giáo dục và Đào tạo đã giao cho Cục Nhà giáo và Cán bộ quản lý cơ sở giáo dục chủ trì xây dựng bộ tài liệu gồm các module tương ứng với nội dung bồi dưỡng. 3 nhằm phục vụ công tác BDTX giáo viên tại các địa phương trong cả nước. Ở mỗi cấp học, các module được xếp theo các nhóm tương ứng với các chủ đề trong nội dung bồi dưỡng 3.

Mỗi module bồi dưỡng được biên soạn như một tài liệu hướng dẫn tự học, với cấu trúc chung gồm:

- Xác định mục tiêu cần bồi dưỡng theo quy định của Chương trình BDTX giáo viên;
- Hoạch định nội dung giúp giáo viên thực hiện nhiệm vụ bồi dưỡng;
- Thiết kế các hoạt động để thực hiện nội dung;
- Thông tin cơ bản giúp giáo viên thực hiện các hoạt động;
- Các công cụ để giáo viên tự kiểm tra, đánh giá kết quả bồi dưỡng.

Tuy nhiên, do đặc thù nội dung của từng lĩnh vực cần bồi dưỡng theo Chuẩn nghề nghiệp giáo viên nên một số module có thể có cấu trúc khác.

Tài liệu được thiết kế theo hình thức tự học, giúp giáo viên có thể học ở mọi lúc, mọi nơi. Bằng các hoạt động học tập chủ yếu trong mỗi module: như: đọc, ghi chép, làm bài thực hành, bài tập tự đánh giá, bài kiểm tra nhanh, bài tập tình huống, tóm lược và suy ngẫm... giáo viên có thể tự lĩnh hội kiến thức cần bồi dưỡng, đồng thời có thể thảo luận những vấn đề đã tự học với đồng nghiệp và tận dụng cơ hội để áp dụng kết quả BDTX trong hoạt động giảng dạy và giáo dục của mình.

Các tài liệu BDTX này sẽ được bổ sung thường xuyên hàng năm để ngày càng phong phú hơn nhằm đáp ứng nhu cầu phát triển nghề nghiệp đa dạng của giáo viên mầm non, giáo viên phổ thông và giáo viên tại các trung tâm giáo dục thường xuyên trong cả nước.

Bộ tài liệu này lần đầu tiên được biên soạn nên rất mong nhận được ý kiến đóng góp của các nhà khoa học, các giáo viên, các cán bộ quản lý giáo dục các cấp để tác giả cập nhật, bổ sung tài liệu ngày một hoàn thiện hơn.

Mọi ý kiến đóng góp xin gửi về Cục Nhà giáo và Cán bộ quản lý cơ sở giáo dục – Bộ Giáo dục và Đào tạo (Toà nhà 8C – Ngõ 30 – Tạ Quang Bửu – P. Bách Khoa – Q. Hai Bà Trưng – TP. Hà Nội) hoặc Nhà xuất bản Đại học Sư phạm (136 – Xuân Thủy – P. Dịch Vọng – Q. Cầu Giấy – TP. Hà Nội).

Cục Nhà giáo và Cán bộ quản lý cơ sở giáo dục – Bộ Giáo dục và Đào tạo

TRẦN THỊ TUYẾT OANH

MODULE THCS

23

**‘KIỂM TRA, ĐÁNH GIÁ
KẾT QUẢ HỌC TẬP
CỦA HỌC SINH**

A. GIỚI THIỆU TỔNG QUAN

Với sự phát triển của lí luận dạy học hiện đại và cùng với yêu cầu đổi mới nội dung, phương pháp dạy học theo hướng phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo của học sinh, việc kiểm tra, đánh giá cũng cần được đổi mới một cách đồng bộ. Module này giúp cho giáo viên thực hiện hoạt động kiểm tra, đánh giá kết quả học tập trong quá trình giảng dạy của mình theo hướng đổi mới.

Nội dung module làm rõ những lí luận cơ bản, hiện đại về kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của học sinh THCS, trình bày có hệ thống các phương pháp kiểm tra, đánh giá phù hợp với xu thế đổi mới kiểm tra, đánh giá kết quả học tập hiện nay; xác định cách thức và yêu cầu để giáo viên thực hiện có hiệu quả các phương pháp kiểm tra, đánh giá kết quả học tập phù hợp với lí luận dạy học hiện đại.

Tài liệu hướng dẫn cho học viên cách huy động những hiểu biết cũng như những kinh nghiệm đã có về kiểm tra, đánh giá kết quả học tập vào lĩnh vực kiến thức mới, thực hành áp dụng chúng để rèn luyện kĩ năng kiểm tra, đánh giá kết quả học tập. Thực hiện các tương tác trong quá trình học tập, vận dụng đa dạng các hình thức, phương pháp và kĩ thuật dạy học để học viên được trải nghiệm, nâng cao kiến thức và kĩ năng chuyên môn.

B. MỤC TIÊU

Sau khi học xong module này, học viên sẽ:

1. Về kiến thức

Xác định được vai trò, chức năng của kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của học sinh phù hợp với lí luận dạy học hiện đại.

2. Về kĩ năng

- Mô tả được các phương pháp kiểm tra, đánh giá kết quả học tập, chỉ ra những ưu điểm và hạn chế của từng phương pháp và yêu cầu khi sử dụng từng phương pháp.
- Sử dụng thành thạo các phương pháp kiểm tra, đánh giá phù hợp với từng tình huống cụ thể và mục tiêu học tập đã xác định.

3. Về thái độ

Có ý thức tích cực và sẵn sàng đổi mới kiểm tra, đánh giá, đánh giá theo hướng chuẩn hoá nhằm nâng cao chất lượng dạy học, đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục hiện nay.

C. NỘI DUNG

Nội dung 1

NHỮNG VẤN ĐỀ CƠ BẢN VỀ KIỂM TRA, ĐÁNH GIÁ KẾT QUẢ HỌC TẬP CỦA HỌC SINH

I. MỤC TIÊU

Sau khi học xong nội dung này, học viên sẽ:

- Phân biệt được khái niệm liên quan tới kiểm tra, đánh giá kết quả học tập và mối quan hệ giữa chúng.
- Xác định được vai trò, chức năng, yêu cầu của kiểm tra, đánh giá kết quả học tập.
- Nhận biết được các xu hướng đổi mới kiểm tra, đánh giá kết quả học tập hiện nay và có ý thức tích cực thực hiện đổi mới kiểm tra, đánh giá, đáp ứng yêu cầu nâng cao chất lượng giáo dục.

II. CÁC HOẠT ĐỘNG

Hoạt động 1: Phân biệt một số khái niệm về kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của học sinh.

Bạn đã từng kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của học sinh, hãy nhớ lại và viết ra quan điểm của mình về một số khái niệm sau:

* *Kết quả học tập là gì?*

* *Kiểm tra là gì?*

* *Đo lường là gì?*

* *Đánh giá là gì?*

* *Mối quan hệ giữa kiểm tra, đo lường và đánh giá như thế nào?*

Bạn hãy đối chiếu những nội dung vừa viết với những thông tin dưới đây để hiểu rõ hơn về một số khái niệm về kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của học sinh.

THÔNG TIN PHẢN HỒI

Kết quả học tập thể hiện chất lượng của quá trình dạy học, nó chỉ xuất hiện khi có những biến đổi tích cực trong nhận thức, hành vi của người học. Kết quả học tập được hiểu theo hai nghĩa trong khoa học cũng như trong thực tế: *thứ nhất* là mức độ mà người học đạt được so với các mục tiêu đã xác định; *thứ hai* là mức độ mà người học đạt được so sánh với những người cùng học khác như thế nào.

Giáo viên phải thu thập được các thông tin về kết quả học tập của học sinh bằng cách quan sát, đặt câu hỏi để học sinh trả lời, cho học sinh làm bài kiểm tra viết. Tuy nhiên, những thông tin thu được đó chưa thể đi đến kết luận khi chưa đối chiếu chúng với một tiêu chuẩn hay tiêu chí